

Hebreeuwse versus Griekse Bijbeluitleg

- Wat is Grieks denken exact?
- Wat is het verschil met het Hebreeuwse denken van de Bijbelschrijvers?
- Wat betekent dit voor de uitleg van de Bijbel?

INHOUD

1. Inleiding	4
1.1 Doel.....	4
1.2 Probleem	4
1.3 Resultaat.....	4
2. Grieks denken.....	6
2.1 De Griekse filosofie van Plato.....	6
2.2 De allegorie.....	7
2.3 Het Griekse rationele denken.....	8
2.4 De Griekse cultuur	9
2.5 Conclusie.....	9
3. De taal: Het Hebreeuws versus het Grieks.....	10
3.1 Soort talen	10
3.2 Woorden.....	10
3.3 Septuagint.....	11
3.4 Consequenties	11
4. Bijbeluitleg vanuit de Hebreeuwse of de Griekse cultuur.....	13
4.1 Hebreeuwse regels voor Bijbeluitleg.....	13
4.2 Vergelijking Hebreeuwse en Griekse Bijbeluitleg.....	13
4.3 Voorbeelden	15
4.3.1 De Hebreeuwse associatie	15
4.3.2 Het eerste principe van Hillel	16
4.3.3 Associatie en allegorie.....	16
4.4 Gelijkenissen.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
5. God	18
5.1 Het begrip God in de Bijbel.....	18
5.1.1 De Tenach	18
5.1.2 Het Nieuwe testament	18
5.2 Monotheïsme en de Drie-eenheid	19
6. De mens.....	21
6.1 Betekenis in het Hebreeuws en het Grieks	21
6.2 Geest en ziel in het Christendom	22
6.3 Begrippen geest en ziel in het Nieuwe testament.	23
6.3.1 Ruach en Neshamah versus Pneuma	23

6.3.2 Nephesh versus Psychè	23
6.4 Wat gebeurt er na het sterven	24
7. De Hebreeuwse versus de Griekse cultuur	25
7.1 De Eeuwige kennen	25
7.2 Toekomstbeeld	26
7.3 Almachtig.....	27
7.4 God en de duivel.....	28
7.5 Tijden en plaatsen	29
7.6 Gelijkheid versus hiërarchie	30
8. Slot.....	32

1. Inleiding

1.1 Doel

De laatste jaren is er een beweging opgang gekomen om de Bijbel te zien als een Hebreeuws boek. Vertegenwoordigers van deze beweging zijn bijvoorbeeld Peter Steffens, Joseph Shulam en Mike Dowgiewicz. Motto is terug naar de Hebreeuwse wortels. Als je dat doet, ontdek je dat heel veel Bijbelteksten anders moeten worden uitgelegd. In dit document probeer ik een overzicht te geven wat "terug naar de Hebreeuwse wortels" inhoudt. Ik doe dit door de Hebreeuwse manier van omgaan met het Woord van God te vergelijken met de ons meer vertrouwde traditionele Griekse manier.

1.2 Probleem

De Bijbel is een Hebreeuws boek

De Bijbel is helemaal geschreven door Hebreeuwse mannen. Zij schreven geïnspireerd door de Eeuwige met het doel: het doorgeven van hun ervaringen in het dienen van de Eeuwige. Zij schreven:

- Het Oude Testament in het Hebreeuws. Dit was de basis van Jezus en de apostelen;
- Enkele evangeliën en Handelingen waarschijnlijk eerst in het Hebreeuws. Later zijn deze in het Grieks vertaald;
- De overige Bijbelboeken van het Nieuwe Testament direct in het Grieks;

De schrijvers van het Nieuwe Testament deden dit vanuit:

- De Hebreeuwse cultuur;
- De toen en in Israël geldende geografische en historische context;
- Gericht tot bepaalde personen of doelgroepen.

De westerse cultuur is Grieks

Wij spreken Nederlands, maar we denken Grieks. Dit blijkt bijvoorbeeld uit onze focus op: competitie, het dualisme tussen een natuurlijk en geestelijk leven en onze manier van analyseren en redeneren. Ook als het om zaken van het Christelijk geloof gaat, hanteren wij bewust of onbewust deze Griekse oriëntatie. Dit is niet vreemd, want ook de kerkvaders – zij leefden tussen 100 tot 400 na Christus en legden de basis voor een Christelijke theologie – hadden doorgaans deze Griekse oriëntatie. Daarnaast waren veel kerkvaders opgeleid in de Griekse filosofie en hanteerden deze bewust bij het uitleggen van de Bijbel. Bijna alle kerkvaders kenden geen Hebreeuws en hadden een hekel aan Joden. Zij veroordeelden hen in felle bewoordingen en gingen zeker niet bij hen te rade om te achterhalen hoe bepaalde teksten uit het Oude Testament moesten worden uitgelegd.

1.3 Resultaat

Er bestaat een grote afstand tussen de oorspronkelijke betekenis en uitleg van de Bijbel zoals die door de apostelen is opgeschreven en bedoeld en de huidige Grieks georiënteerde uitleg. Indien wij de Bijbel als het woord van God beschouwen, moeten wij deze ook leren begrijpen en toepassen

zoals oorspronkelijk door de Hebreeuwse schrijvers is bedoeld en de Bijbeluitleg ontdoen van de onterechte Griekse manier van denken en uitleggen.

Het resultaat is een enorme rijkdom aan het kennen van de Eeuwige. Heel veel rook en mist die het zicht belemmeren op het handelen van de Eeuwige trekken op. De Bijbel wordt een boek waarin de Eeuwige duidelijk spreekt. Raadsels verdwijnen.

Maar het is ook heel confronterend. Uitleg van teksten waarmee wij vaak al vanaf onze kindertijd vertrouwd mee zijn, moeten wij loslaten en er moet ruimte komen voor de Hebreeuwse mannen waarvan Jezus de eerste is.

2. Grieks denken

De invloed van het Griekse denken op het Christendom steunt vooral op de drie pijlers: de Griekse filosofie van Plato, de neiging gewone gebeurtenissen allegorisch te interpreteren en het Grieks rationele denken.

Daarnaast hebben we te maken met een groot aantal aspecten van de Griekse cultuur die sterk afwijkt van de Hebreeuwse.

2.1 De Griekse filosofie van Plato

Er zijn twee werkelijkheden:

- ***De aardse werkelijkheid.***

Dit is een lagere werkelijkheid en slechts een schaduw van die andere hogere werkelijkheid. Deze aardse werkelijkheid is gebrekkig, slecht en onvolmaakt. Het lichaam behoort hiertoe. Het is belangrijk de dingen op aarde te beschouwen vanuit de hogere werkelijkheid.

- ***De hogere werkelijkheid.***

Dit is de onzichtbare, geestelijke werkelijkheid. Hier is alles perfect. Voorbeeld: op aarde treffen wij wel een paard, een democratie, het goede aan, maar die zijn imperfect. Het zijn slechts gebrekkige afbeeldingen van het volmaakte paard, de ideale democratie en het absolute goede van de hogere werkelijkheid. Dit wordt de ideeënleer van Plato genoemd. Met de rede heeft de ziel van de filosoof deel aan deze volmaakte hogere wereld.

Om de volmaaktheid van de hogere werkelijkheid te bereiken moet je je toeleggen op de rede, de analyse, de logica, de wetenschap. Want die behoren tot deze hogere werkelijkheid en hieraan hebben filosofen al deel. Leg alles wat aards is af. Dat wil zeggen niet genieten van eten, drinken, veel vasten, weinig waarde hechten aan bezit, geen seks, enz. Door deze versterving aan het aardse krijg je deel aan het hogere.

De filosofie van Plato is op heel veel plaatsen het Christendom binnen gedrongen en zo wijd verspreid dat veel Christenen er geen erg meer in hebben dat bepaalde leringen niet uit de Bijbel maar van Plato afkomstig zijn. Ik noem twee voorbeelden.

Voorbeeld 1

De hogere werkelijkheid is de hemel. Daar is alles volmaakt. Als een Christen sterft dan gaat zijn onsterfelijke ziel die opgesloten zit in het lichaam naar de hemel. Dit is een zeer wijd geaccepteerde theologie in het Christendom. Echter deze theologie is gefundeerd op de filosofie van Plato. Nergens staat in de Bijbel dat de ziel onsterfelijk is, dat de ziel opgesloten zit in het lichaam en ook niet dat de ziel naar de hemel gaat. Later in hoofdstuk 6 ga ik hier verder op in.

Voorbeeld 2

In sommige Christelijke kringen wordt het natuurlijke leven ondergewaardeerd. Het gaat niet om het leven op aarde maar om het leven in de hemel. Zie dus af van weelde, rijkdom, huwelijk, seks, lekker eten en drinken; leef sober. Je zou daardoor gehecht kunnen raken aan aardse zaken die absoluut onbelangrijk zijn. Maar de Bijbel leert dat van dergelijke aardse zaken zeker genoten mag worden.

In 1 Timotheüs 3:4 waarschuwt Paulus tegen deze leer. Alles wat God geschapen heeft en wat volgens de Thora rein is mag worden gebruikt en er mag van worden genoten. Dit geldt voor eten, drinken, relaties, goederen, het huwelijk, enz.

2.2 De allegorie

De Griekse filosofen vonden de verhalen van goden die overspel pleegden, elkaar bedrogen en stalen heel immoreel. Door het toepassen van de allegorie werd aan deze verhalen een diepere geestelijke betekenis geven. Zij beschouwden dus de verhalen van goden als een beeldspraak van hogere, geestelijke dingen. De allegorie werd in Alexandrië, waar een school voor Griekse wijsheid was gevestigd, tot een ware kunst verheven. In de eerste eeuw van onze jaartelling maakte Philo van Alexandrië gebruik van allegorie om de Griekse en de Joodse filosofie te laten samensmelten. Hij maakte daarbij gebruik van zowel de Joodse exegese, als de Griekse filosofie. Zijn allegorische exegese was van belang voor een aantal kerkvaders.

De kerkvaders hebben in navolging van Plato alles wat in de Bijbel maar scheen te duiden op gewone aardse werkelijkheid met behulp van allegorische uitleg verplaatst naar de hogere geestelijke "werkelijkheid". Zij beschouwden gewone Bijbelteksten over natuurlijke zaken als een beeldspraak van hogere geestelijke zaken. Bijbelse begrippen kregen daardoor plotseling een heel andere betekenis. Israël werd de kerk, de stad Jeruzalem het hemelse Jeruzalem, doden werden geestelijke doden, de bloeiende woestijn werd de geestelijke vernieuwing van dode zondaars, enzovoorts.

Voorbeeld 1

Bijna alle kerkvaders komen met de volgende allegorische uitleg van Exodus 12: 35 en 33:

Israëlieten hadden gedaan overeenkomstig het woord van Mozes en hadden van de Egyptenaren zilveren voorwerpen, gouden voorwerpen en kleren gevraagd. Bovendien had de HEERE het volk genade gegeven in de ogen van de Egyptenaren, zodat zij hun het gevraagde gaven. Zo beroofden zij de Egyptenaren.

Uitleg:

Uittrekken uit Egypte heeft betrekking op bekering. Het oude leven achter je laten en een nieuw leven gaan leiden. De schatten zijn een beeld van de filosofie van Plato die je mee neemt uit je oude leven en toepast op de Bijbel.

Voorbeeld 2

In het Christendom is de allegorische manier van denken zo ingeburgerd dat velen er geen erg meer in hebben dat het een alledaagse praktijk is. Onlangs werd de volgende uitleg gegeven aan 1 Koningen 4: 38 - 41

Toen Elisa weer in Gilgal kwam, was er honger in het land, en de leerling-profeten zaten voor hem. Hij zei tegen zijn knecht: Zet de grote pot op het vuur en kook soep voor de leerling-profeten. Een van hen ging naar het veld om groenten te plukken. Hij vond een wilde slingerplant en plukte daarvan wilde kolokwinten, zijn kleed vol. Hij kwam terug en sneed ze in stukken in de soeppot, hoewel zij niet wisten wat het was. Daarna schepte men voor de mannen op om te eten. Het gebeurde nu, toen zij van die soep aten, dat ze het uitschreeuwden en zeiden: Man Gods, de dood is in de pot! Zij konden het niet eten. Maar hij

zei: Breng dan meel. En hij wierp het in de pot en zei: Schep het voor de mensen op om te eten. Toen was er niets verkeerd meer in de pot.

Uitleg:

De pot stelt de prediking voor. De giftige kolokwinten in de pot stellen een leer van wetticisme voor. Het meel is het goede geestelijke voedsel dat door een dienstknecht van God wordt gepredikt en het gif van het wetticisme compenseert.

De moeilijkheid van dergelijke uitleg is dat bijna iedere Bijbeltekst zo op vele manieren kan worden uitgelegd al naar gelang de uitlegger het wenst en fantasie heeft.

2.3 Het Griekse rationele denken

Er was een streven om alle mogelijke zaken door redeneringen, analyses, definities en indelingen te kunnen begrijpen. Er werden regels opgesteld om te achterhalen wat een juiste redenering was. Deze rationele manier van benaderen van zaken werd niet alleen op het materiële, waarneembare toegepast, maar ook op zaken betreffende: God, Jezus, schepping, zonde, dood, hemel, hel, enz. Alle teksten in de Bijbel zijn in principe even belangrijk in het Griekse denken en kunnen worden gebruikt als bouwstenen voor analyses. Een voorbeeld van zo'n analyse is de theorie van de kerkvader Athanasius dat Jezus niet geschapen is maar eeuwig is.

- Met het scheppen van de wereld is ook de tijd ontstaan;
- De wereld en de tijd zijn door de Zoon geschapen;
- Dus de Zoon staat buiten de tijd en is net als de Vader eeuwig.

Echter nergens in de Bijbel staat dat Jezus eeuwig is. Alleen God de Vader is eeuwig.

Dergelijke analyses leiden tot de belangrijkste leerstellingen voor een groot deel van het Christendom. Voorbeelden van deze leerstellingen zijn:

- De leer van de drie-eenheid;
- De leer dat de doop in plaats van de besnijdenis is gekomen;
- De leer van de uitverkiezing;
- De leer van de erfzonde;
- De leer van de opname van de gemeente voor de grote verdrukking;
- enz.

Deze leerstellingen komen niet in de Bijbel voor. Op veel plaatsen in de Bijbel worden deze leerstellingen tegen gesproken. Toch worden zij belangrijker geacht dan de direct geopenbaarde waarheden in de Bijbel.

Op zich is niets mis met de leer van de Griekse logica. De moderne wetenschap is er op gebaseerd. Echter de toepassing van deze logica op iets wat een openbaring van de Eeuwige is, is niet zinvol. Daarnaast hebben veel kerkvaders de Griekse logica slecht en zelfs foutief toegepast.

2.4 De Griekse cultuur

Op veel punten wijkt de Griekse cultuur af van de Hebreeuwse. Het gaat hier bijvoorbeeld om het beeld van een godheid. De Grieken zagen goden als zeer machtige wezens die het lot van de mens bepaalde, maar zonder empathie. De godheid kon door offers gunstig gestemd worden.

Andere afwijking hebben te maken met:

- Hiërarchie. Het Griekse denken is heel hiërarchisch; in de Hebreeuwse cultuur is iedereen gelijk;
- Het dualisme. Zaken worden in de Griekse cultuur graag tegen over elkaar gezet in termen van goed of fout, slecht of goed. Vraag is of dit leidt tot een juiste uitleg van Bijbelteksten;
- Het toekomstbeeld. Het Griekse toekomstbeeld is positief. Door de filosofie en wetenschap wordt de wereld en de mensheid steeds beter. De Hebreeuwen kijken daar toch heel anders naar;
- Er is een groot verschil tussen de Grieken en de Hebreeën wat betreft beleving van tijd en plaats.

Deze verschillen diep ik uit in hoofdstuk 7 verder uit.

2.5 Conclusie

Zowel de filosofie van Plato, de allegorische uitleg van teksten als ook het Griekse rationalisme hebben geleid tot een Christelijke theologie die ver afstaat van de oorspronkelijke bedoelingen van de Bijbelschrijvers.

3. De taal: Het Hebreeuws versus het Grieks

3.1 Soort talen

Het Hebreeuws en het Grieks zijn twee totaal verschillende talen. Dit heeft vergaande consequenties voor het vertalen van een Bijbeltekst uit het Hebreeuws. Een echte volledig juiste vertaling is niet goed mogelijk. Dit heeft vergaande consequenties voor mensen die de hebreeuwse taal niet machtig zijn.

Hebreeuws

- Ieder werkwoord heeft een stam die bestaat uit 2 of 3 medeklinkers. Zelfstandige naamwoorden zijn vaak hiervan afgeleid. Door klinkers toe te voegen aan de stam ontstaan verschillende woorden. De betekenis van deze woorden behoren bij elkaar. Bij het lezen van Hebreeuwse lettertekens heeft de lezer associaties met al deze betekenissen.
- Hebreeuwse woorden hebben doorgaans veel betekenissen. Bij het lezen van een Hebreeuwse tekst gelden vaak meerdere betekenissen.

Voorbeeld 1:

- av: vader, stamvader, voorvader, leraar, raadsman, priester, God
- rosh: hoofd, kop, top, het hoogste, beste, voornaamste, afzonderlijke stromen, troep, afdeling, totaal van een telling, aantal

Voorbeeld 2

- *“In den beginne schiep God de hemel en de aarde.”* (Genesis 1:1). *“In den beginne”* kan vertaald worden met: In een begin, met een beginsel, met een principe, met een eersteling.

De belangrijkste consequenties zijn:

- Het is niet goed mogelijk om een Hebreeuwse zin met al zijn associaties te vertalen in een zin in een westerse taal. Met de vertaling gaat veel van de oorspronkelijke diepgang verloren.
- Het vertalen van een Hebreeuwse tekst in een westerse taal leidt tot een eenduidigheid die in de oorspronkelijke Hebreeuwse tekst nooit is bedoeld. De eenduidigheid in veel vertalingen vindt zijn oorsprong in de theologische bril die vertalers droegen en nog steeds dragen.

Grieks

- Ieder woord heeft net zoals het Nederlands een zeer beperkt aantal veelal verwante betekenissen. De taal leent zich daarom tot het nauwkeurig definiëren van begrippen en tot exact ondubbelzinnig taalgebruik.

3.2 Woorden

Woorden kunnen in het Hebreeuws een totaal andere betekenis hebben dan in het Grieks en onze taal. Voor heel veel Hebreeuwse woorden bestaat geen goed equivalent in het Grieks of in het Nederlands. De opstellers van de Septuagint heeft met dit probleem geworsteld en keuzes gemaakt waarvan sommige heel discutabel zijn. Dit leidt tot extra complicaties. Hieronder enkele voorbeelden van woorden met verschillende betekenissen.

Woord	Hebreeuws	Grieks / Nederlands
Dag	<ul style="list-style-type: none"> – ongeveer 24 uur (van zonsondergang tot zonsondergang de volgende dag) – een jaar – duizend jaar 	24 uur (van middernacht tot middernacht 24 uur later)
Allen	Een representatieve meerderheid	Niemand uitgezonderd
Eeuwig	Een ongedefinieerde zeer lange tijd	Op een tijdas van min oneindig tot plus oneindig
Geest, ziel	Deze begrippen zijn zo anders dat ik in hoofdstuk 4 hier nader op in ga.	
Hart	Zetel van denken, motivatie, overwegen	Zetel van gevoel
Hoofd	Verwijst naar status van een persoon	Zetel van het verstand
Wet	Thora, onderwijzing	Wet

3.3 Septuagint

De Septuagint is een vertaling van de Tenach uit het Hebreeuws in het Grieks. De Tenach is het oorspronkelijke Oude Testament in het Hebreeuws. Deze vertaling is tussen 250 en 100 voor Chr. door 70 mannen gemaakt ten behoeve van de Joden in Egypte die het Hebreeuws niet meer machtig waren. Deze mannen – zelf sterk beïnvloed door de Griekse cultuur – hebben soms een woordgebruik geïntroduceerd dat ver afstaat van de oorspronkelijke Hebreeuwse betekenis. Zo is het woord Thora, de eerste vijf boeken van Mozes, vertaald met “wet” terwijl de oorspronkelijke betekenis van het woord Thora “onderwijzing” is. Een wetteloze is dus iemand die zich niet aan de Thora houdt; die de onderwijzing van de Eeuwige niet ter harte neemt. De kerkvaders gebruikten doorgaans de Septuagint en introduceerden zo ook een gebrekkig en soms zelfs foutief Grieks georiënteerd woordgebruik in het Christendom. In paragraaf 6.3 geef ik een paar voorbeelden.

3.4 Consequenties

Wij moeten ons realiseren dat een Hebreeuwse tekst niet goed te vertalen is in het Nederlands.

Door de afwijkende betekenis van woorden in het Hebreeuws, mede veroorzaakt door het gebruik van de Septuagint, ontstaat er gemakkelijk een verkeerde uitleg van Bijbelteksten.

Bijbelvertalers hebben op basis van de geldende theologie een begrijpelijke en eenduidige Bijbeltekst gemaakt, waarbij vaak woorden zijn toegevoegd, volgordes van woorden zijn veranderd of gewoon verkeerd vertaald zijn.

Omdat de meeste kerkvaders geen Hebreeuws kenden en zich ook niet wilden conformeren aan een Hebreeuwse wijze van denken, is de meeste kerkleer gebaseerd op de Griekse betekenis van woorden. Hierdoor heeft de traditionele kerkleer een gebrekkig Bijbels fundament.

4. Bijbeluitleg vanuit de Hebreeuwse of de Griekse cultuur

4.1 Hebreeuwse regels voor Bijbeluitleg

Door de eeuwen heen zijn er strikte regels door rabbijnen ontwikkeld om de Tenach uit te leggen. Ook Jezus en de apostelen hielden zich aan deze regels.

De vier niveaus van betekenis van een tekst

Er zijn 4 niveaus van betekenis van een Bijbeltekst. Het eerste niveau is: de letterlijke betekenis is de juiste betekenis. De andere niveaus leggen diepere betekenissen bloot. Hiervoor zijn strikte regels. Het diepere niveau mag nooit in tegenspraak zijn met het vorige niveau.

De zeven regels van Hillel

Hillel een rabbi die leefde in de eerste eeuw voor Chr. heeft 7 regels voor de uitleg en toepassing van de Tenach bedacht. De eerste regel gaat over het feit dat de ene zaak belangrijker kan zijn dan de andere. In paragraaf 4.3 wordt hiervan een voorbeeld gegeven. Opmerkelijk is dat veel teksten in de evangeliën volgens deze regels zijn opgesteld. Paulus was een leerling van Gamaliël, een kleinzoon van Hillel. Geen wonder dan ook in de brieven van Paulus veelvuldig van deze zeven regels gebruik wordt gemaakt.

De allegorie

De allegorie of gelijkenis is een door iemand verteld verhaal om ingewikkelde dingen duidelijk te maken. Bijvoorbeeld de gelijkenis van de verloren zoon. Doorgaans worden bekende beelden gebruikt.

Een enkele keer wordt een allegorie gebruikt om zaken aan de kaak te stellen. Denk bijvoorbeeld aan het optreden van de profeet Natan toen David overspel had gepleegd met Batseba en Uria de man van Batseba had laten ombrengen.

Echter een gebeurtenis op een allegorische wijze uitleggen is heel zeldzaam. Paulus bedient zich er een enkele keer van.

4.2 Vergelijking Hebreeuwse en Griekse Bijbeluitleg

Hebreeuws	Grieks
<p>1. Openbaring De Eeuwige kan alleen door openbaring gekend worden want Hij is zeer ver boven ons verstand verheven.</p>	<p>1. Analyse De analyse staat centraal. Alleen door een juiste analyse kan het woord van God worden begrepen en toegepast.</p>
<p>2. Visie op de Bijbel Hoogste vorm van openbaring in het Oude Testament is de Thora daarna de profeten en tot slot de geschriften. In het Nieuwe Testament is Jezus de Messias de hoogste</p>	<p>2. Visie op de Bijbel De hele Bijbel is het geopenbaarde woord van God. Ieder woord en zin is door God gegeven en op zich waar en dus een basis voor onze analyse.</p>

<p>vorm van openbaring. Hij en de apostelen conformeerde zich volledig aan de Thora. Het Nieuwe Testament steunt volledig op het Oude Testament.</p> <p>3. Doen Het gaat in eerste instantie om doen en niet om begrijpen. Alles wat wij moeten weten om God te kennen en te dienen is reeds geopenbaard in de Bijbel. Ieder die zich bekeert kan met God een relatie aan gaan en Hij zal zich aan deze mensen openbaren.</p> <p>4. Wanneer is een tekst waar Een Bijbelse uitspraak is waar als deze minimaal twee of drie keer voorkomt. Is dit niet het geval dan wordt zo'n tekst terzijde gelegd. Ook geldt dat naarmate een tekst vaker voorkomt, deze belangrijker is. Echter elk onbegrepen woord of teken in de Hebreeuwse tekst is belangrijk en kan niet veranderd worden. Het is waar, ook al begrijpen wij het niet.</p> <p>5. Begrijpen Door teksten met elkaar te vergelijken ga je steeds beter begrijpen wat er mee wordt bedoeld. Vooral het lezen van een Bijbeltekst in de context is heel belangrijk. Let niet op de hoofdstukindeling omdat je daardoor moeilijk de context begrijpt. De hoofdstukindeling is pas in de middeleeuwen bedacht.</p> <p>6. Interpretatie Er is ruimte voor verschillende interpretaties van het woord van God. Later op de jongste dag zullen wij de waarheid echt leren kennen.</p> <p>7. Associatie De tekst is heel associatief en staat bijna nooit op zichzelf maar verwijst naar eerder gehanteerde begrippen en gebeurtenissen zonder historische volgorde. Alle woorden zijn belangrijk.</p> <p>8. Integraal Er dient integraal en in samenhang naar Bijbelteksten te worden gekeken. Hierbij komen verschillende gezichtpunten aan de orde.</p>	<p>Jezus en in navolging van Hem de apostelen brachten een heel nieuwe leer. Daarom is het Nieuwe Testament belangrijker dan het Oude Testament.</p> <p>3. Begrijpen Door de juiste analyse worden geheimen ontsluitend en kunnen wij God beter begrijpen en Hem beter dienen. Kerkvader Augustinus vond dat gewone mensen niet instaat waren een goede analyse uit te voeren en dat uit angst voor verkeerde interpretatie de Bijbel bij hen vandaan gehouden moest worden.</p> <p>4. Wanneer is een tekst waar Alle Bijbelteksten zijn waar, ongeacht hoe vaak zij voorkomen. Het aantal malen dat een tekst voorkomt in de Bijbel is geheel onbelangrijk. Het zegt niets. De neiging is ontstaan om vanuit theologische visies de Bijbel te interpreteren zodat er een theoretisch kloppend verhaal ontstaat. Alle teksten moeten kunnen worden begrepen.</p> <p>5. Begrijpen Neiging bestaat heel sterk zaken zonder zicht op de context uit te leggen. Iedere zin is immers waar en geïnspireerd door de heilige Geest. Door de indeling van de Bijbel in hoofdstukken en verzen is er een goede ordening ontstaan.</p> <p>6. Interpretatie Er is geen ruimte voor verschillende interpretaties van het woord van God. Immers er is maar een waarheid. Anders klopt de analyse niet.</p> <p>7. Minder associatie De tekst is een juiste en op zichzelf staande weergave van gebeurtenissen in historische volgorde. Soms staan er woorden die er niet toe doen.</p> <p>8. Losse aspecten De neiging bestaat heel sterk om een enkel aspect los van andere aspecten te bestuderen. Voorbeeld: bestuderen van de liefde van God, los van de rechtvaardige en straffende God.</p>
---	---

<p>9. Volk Het gaat om het volk Israël - de gemeente – waar heidenen bij zijn ingevoegd door Jezus.</p>	<p>9. Individu Het gaat eerst om het individu. Het individu staat centraal.</p>
---	---

4.3 Voorbeelden

4.3.1 De Hebreeuwse associatie

In de volgende Bijbeltekst gaat het over vergeven. De Hebreeuwse uitleg heeft allerlei associaties terwijl de Griekse uitleg daaraan voorbij gaat en er een soort fantasie-uitleg, een allegorie bij bedenkt.

Mattheus 18:21 en 22

Toen kwam Petrus naar Hem toe en zei: Heere, hoeveel keer zal mijn broeder tegen mij zondigen en ik hem vergeven? Tot zevenmaal toe? Jezus zei tegen hem: Ik zeg u: niet tot zevenmaal, maar tot zeventig maal zevenmaal.

<p>Hebreeuws</p> <ul style="list-style-type: none"> – Het getal zeven associeert met de zevende dag, de sabbat. Dit is de dag dat de Eeuwige rustte. Iedere Hebreeër zal onmiddellijk begrijpen dat vergeven samenhangt met in de rust van de Eeuwige komen. – Zeven heeft ook te maken met volheid. Vergeven doe je dus heel vaak, maar er is een volheid aan de zonde. Daarna is er geen vergeving meer, maar komt straf. Die volheid ligt ver weg, verder dan 7 maal. – Zeventig maal zevenmaal associeert met Lamech (Genesis 4:24). Lamech was een man met een heel kort lontje. Als je hem ook maar een strobreed in de weg legde, dan nam hij zeventig maal zevenmaal wraak. Jezus verwijst hiernaar. Hij geeft aan dat je een houding moet hebben van zeer grote verdraagzaamheid, zachtmoedigheid en geduld. 	<p>Grieks</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gebruikelijke uitleg is niet letterlijk maar figuurlijk, namelijk oneindig vaak. Dit is niet een juiste interpretatie. – Met deze uitleg wordt de kern van de zaak gemist namelijk in de vrede van de Eeuwige komen en een gesteldheid hebben van zeer grote verdraagzaamheid, zachtmoedigheid en geduld.
---	---

4.3.2 Het eerste principe van Hillel

Het eerste principe van Hillel: Qal V'Khomer

- Dit principe luidt: De vergelijking van twee gelijkaardige zaken waarbij één zaak een grotere waarde / invloed heeft dan de andere. De ene zaak is belangrijker dan de andere.
- Dit principe wordt in de onderstaande tekst toegepast. Het gaat niet om een vergelijking van tegenstellingen zoals: fout en goed of waar en niet waar.

Bij de Hebreeuwse uitleg gaat het in de volgende Bijbeltekst om wat belangrijker is, terwijl de Griekse uitleg gebaseerd is op het dualisme. Dus zaken die met elkaar in strijd zijn.

Kolossenzen 2:16 en 17

*Laat dus niemand u veroordelen inzake eten of drinken, of op het punt van een feestdag, een nieuwe maan of de sabbatten. Deze zaken zijn **een schaduw** van de toekomstige dingen, maar **het lichaam is van Christus**.*

Hebreeuws	Grieks
<ul style="list-style-type: none">– Het navolgen van Jezus is van groter waarde dan koosjer eten, de feesten en de sabbatten.– De wet (Thora) wordt dus niet verworpen, maar er wordt aangegeven waar het vooral om gaat.– Dit stemt ook weer overeen met wat Jezus zegt in Mattheüs 5:18: "Want, voorwaar, Ik zeg u: Totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota of één tittel van de Wet voorbijgaan, totdat het alles geschied is." Paulus reageert het zelfde als hij zegt dat de wet heilig is.– Context: de Joden in die tijd die Jezus als hun Messias hadden aangenomen ontleenden hun identiteit niet aan de Messias maar aan koosjer eten, het houden van de sabbat., enz. Daartegen ageert Paulus.	<ul style="list-style-type: none">– Gebruikelijke uitleg is dat Christenen alles mogen eten en de feesten en de sabbatten niet meer moeten houden. De wet is afgeschaft en als gebrekkig terzijde gesteld.– De meeste Christenen doorzien niet dat het Oude en Nieuwe Testament een onverbreekelijke eenheid vormen en dat je dus de wet van het oude verbond niet zomaar ter zijde kan stellen.– De context van de brief van Paulus aan de Kolossenzen wordt volledig gemist. Sommige moderne reformatorische theologen zien dit nu in.

4.3.3 Associatie en allegorie

In de volgende tekst in Openbaring wordt "de dag des Heeren" genoemd. Vraag is wat er mee bedoeld wordt. De Hebreeuwse uitleg is associatief. De Griekse uitleg is meer allegorisch.

Openbaring 1:10

Ik was in de geest op de dag des Heeren en ik hoorde achter mij een luide stem, als van een bazuin,

<p>Hebreeuws</p> <ul style="list-style-type: none"> – De dag des Heeren is in de Bijbel altijd de dag des oordeels. – De bazuin verwijst hier direct naar de bazuinendag. De bazuinendag kondigt immers de wederkomst van Jezus aan en daarmee het laatste oordeel. – Deze tekst geeft dus aan waarover het boek Openbaring gaat. 	<p>Grieks</p> <ul style="list-style-type: none"> – De kerkvaders interpreteren de uitdrukking "dag des Heeren" als de zondag. In navolging van hen doen dat ook veel uitleggers van het boek Openbaring. Dat in de Bijbel de dag des Heeren nooit de zondag is, doet voor hen niet terzake. – De zondag heeft geen enkele betekenis in de context van de openbaring. Het zou dan een loze opmerking zijn. – Het begrip bazuin duidt in deze uitleg op een heel harde doordringende stem.
---	--

Opmerking

Blijkbaar kenden de kerkvaders de Hebreeuwse gedachtegangen niet goed. Ook hadden zij niet door dat ieder woord in een Hebreeuwse tekst, in tegenstelling tot veel Griekse teksten, betekenis heeft. Uiteindelijk blijft er dan van hun uitleg een soort merkwaardige rommelpot van losse gedachten over.

De Grieken en Romeinen noemde de zondag 'de dag van de heer' omdat de zon ook als heer werd gezien. Het gebruik van de kerkvaders om de zondag de dag des Heeren te noemen heeft dus een heidense oorsprong.

5. God

5.1 Het begrip God in de Bijbel

In de Tenach en het Nieuwe Testament komen heel andere woorden voor God voor.

5.1.1 De Tenach

In de Tenach worden de volgende woorden gebruikt voor God.

JHWH.

Dit is de eigennaam van de Allerhoogste, de Eeuwige (hij die buiten de tijd staat), de “Ik ben”, de Schepper van hemel en aarde, Hij die woont in een ontoegankelijk licht, God de Vader, de Vader van Jezus de Messias en de Vader van de mensen die wederom geboren zijn. Alleen tot Hem mag worden gebeden. JHWH onze God is één / alleen / ongedeeld.

Adonai

Dit is meestal de aanspreektitel van JHWH in het Oude Testament. Adonai betekent mijnheer en wordt bijna altijd gebruikt om God mee aan te duiden. Ook Abraham wordt door Saraï aangesproken met adonai.

El(ohim).

Dit is de aanduiding van het algemene begrip (ambt van) God. Het heeft vaak betrekking op JHWH en op allen die namens Hem optreden, of namens Hem taken uitvoeren zoals engelen en sommige mensen. Mozes wordt een elohim genoemd. Jezus als zoon van God is een elohim. Afgoden worden ook elohim genoemd.

5.1.2 Het Nieuwe Testament

In het Nieuwe Testament worden de volgende woorden gebruikt voor God.

Curios

Dit is het Griekse woord voor: “heer van aanzien of heer met ondergeschikten”. Dit woord wordt in het Nieuwe Testament gebruikt voor: JHWH, Jezus de Messias en is een algemene aanspreektitel van een heer.

Theos

Dit is het Griekse woord voor God. Hier wordt in het Nieuwe Testament altijd JHWH mee bedoeld. Uit de tekst is dit altijd duidelijk. Er is één uitzondering: Johannes 20:27 *“Thomas antwoordde en zeide tot Hem: Mijn Here en mijn God!”* Thomas verklaart hiermee dat Jezus de Messias is, een elohim, een geestelijk wezen.

Theoi

Dit is het Griekse woord voor goden. Er zijn twee betekenissen: afgoden (Handelingen 7:10 en 14:11) en elohim (Johannes 10:34 en 35, 1 Korintiërs 8:5)

Opmerking

- De eigennaam JHWH komt in het Nieuwe Testament niet voor.
- Het Grieks kent ook het begrip elohim niet.
- In vertalingen wordt JHWH vertaald met HEERE; Adonai met Heer; God en Jezus ook met Heer. Dit is heel verwarrend. Gemakkelijk kan hierdoor God, de Eeuwige en Jezus door elkaar gehaald worden.

5.2 Monotheïsme en de Drie-eenheid

De kerkvaders kwamen uit een wereld waar veel goden een plaats hadden. Al in de tweede eeuw ontstond de discussie of Jezus ook God was. Was Jezus van een menselijke of een goddelijke "substantie"?

Hebreeuws	Grieks
<p><i>Monotheïsme.</i> Luister, Israël! JHWH, onze Elohim, JHWH is één (Deuteronomium 6:4). Er geldt een strikt monotheïsme. Het begrip "één" is zeker geen samengestelde eenheid. Nergens in de Bijbel wordt het begrip drie-eenheid gebruikt. De uitdrukking: in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest staat slechts één maal in de Bijbel en is zeker niet de oorspronkelijke tekst.</p> <p><i>Jezus.</i> De mens die zich perfect hield aan de wet, de vleesgeworden Thora, voor onze zonden is gestorven en is opgestaan. Hij is de weg tot de Eeuwige. Door Hem kunnen wij een relatie met de Eeuwige krijgen.</p> <p><i>De heilige Geest.</i> Dit is de heerlijkheid en de werkzame kracht op aarde van de Eeuwige. Jezus was vol van de heilige Geest. Als wederom geboren mensen om de heilige Geest bidden ontvangen zij die.</p> <p><i>Bidden.</i> Zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament staat steeds weer dat je alleen tot de Eeuwige, JHWH, God de Vader mag bidden. Nergens wordt er dan ook tot Jezus of tot de heilige Geest gebeden.</p>	<p><i>Drie-eenheid.</i> God is op te delen in drie onderdelen, drie verschijningsvormen, maar toch één wezen: God de Vader, God de Zoon en God de heilige Geest. Kenmerken voor deze leer zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">– Er is geen hiërarchie; de Vader staat niet boven de Zoon of de Heilige Geest;– Zij bestaan alle drie eeuwig in die zin dat zij geen begin of eind hebben, zij zijn dus niet geschapen;– Zij zijn alle drie almachtig, alwetend.– Deze lering heeft geen Bijbelse grond. Er zijn talrijke teksten in de Bijbel die in tegenspraak zijn met deze kenmerken. In feite ondergraaft de leer van de drie-eenheid het strikte monotheïsme van de Bijbel.– In de tijd van de Bijbel hadden bijna alle volken meerdere goden. Meestal was er een vader god, moeder god en zoon god. Drie-eenheid is eigenlijk een heidens begrip. <p><i>Bidden.</i> Uitvloeisel van de leer van de drie-eenheid is dat er tot de Vader, tot Jezus en tot de heilige Geest gebeden wordt. Vooral in evangelische kringen raakt zelfs het bidden tot God de Vader op de achtergrond.</p>

Woord.

De Bijbel noemt de Thora ook het woord. Jezus wordt de levende Thora genoemd en wordt daarom ook aangeduid met het Woord.

Logos.

Dit is een Griekse term voor "het woord". Het heeft ook betekenissen als: het rationele principe dat over alle dingen heerst, de goddelijke rede of het goddelijke plan dat het hele universum coördineert en een goddelijk instrument waarmee de wereld was geschapen. De Griekse goden Pan, Hermes, Helios en de Dioscuren werden met "logos" geïdentificeerd.

Conclusie:

- JHWH, de Eeuwige, Hij alleen is God. In de Bijbel gaat het om Hem kennen en dienen.
- De leer van de drie-eenheid heeft een heidense oorsprong en komt niet in de Bijbel voor.
- Jezus met logos aanduiden mag niet ontaarden in het overnemen van de Griekse denkwijze. Let op: in de Bijbel duidt het "woord" bijna altijd op de Thora.

6. De mens

6.1 Betekenis in het Hebreeuws en het Grieks

Hebreeuws	Grieks
<p>1. Uitgangspunt. De mens is een eenheid en bestaat uit stof (materie) van de aarde. De Eeuwige heeft Zijn levensadem (geest = Neshamah) in de mensheid geblazen. Daardoor is de mens tot leven gekomen (een levende ziel geworden).</p> <p>2. Geest – Ruach en Neshamah. Het Oude Testament (Tenach) kent twee woorden voor geest: Ruach en Neshamah.</p> <ul style="list-style-type: none">– Ruach:<ul style="list-style-type: none">– Het wezen van de mens, zijn actieve geest, initiatieven, denken, beweegredenen, aard, karakter, mentale gesteldheid. De geest “ruach” is onzichtbaar en kan veranderen in de tijd;– De Geest van God, de heilige Geest, een (boze) geest.– Neshamah:<ul style="list-style-type: none">– Adem van alle levende mensen, het leven van de mens. De geest “neshamah” is onveranderlijk. God blies de adem in de mensheid (Genesis 2:7);– Als de mens sterft keert zijn geest “neshamah” terug naar God;– Ook dieren hebben een geest (neshamah). <p>3. Ziel - Nephesh Het Hebreeuwse woord voor ziel is nephesh.</p> <ul style="list-style-type: none">– Adem, levensgeest, levende ziel, inzicht. Het is de aanuiding voor de zichtbare mens;– “Ik” als je het wil benadrukken;– Soms ook een aanuiding van de oude zondige mens. <p>De ziel is sterfelijk. <u>De mens is een sterfelijke</u> ziel. Een dode ziel is een lijk.</p>	<p>1. Uitgangspunt. De mens bestaat uit twee verschillende onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none">– de ziel;– de geest en het lichaam; <p>Met de geest, de ziel en het lichaam neemt de mens deel aan de wereld.</p> <p>2. Geest - Pneuma. Het Grieks kent één woord voor Geest, Pneuma.</p> <ul style="list-style-type: none">– Pneuma:<ul style="list-style-type: none">– Levensadem, vitale energie;– Een onzichtbaar wezen: god, engel, cherub, demon. <p>3. Ziel - Psychè Het Griekse woord voor ziel is Psychè.</p> <ul style="list-style-type: none">– Verstand, kennis, inzicht, ratio;– Wil, doorzettingsvermogen;– Gevoel, lust, verdriet, geluk. <p>Volgens de Grieken is de ziel onsterfelijk. De Christelijke schrijver Jacques van de Baan: schrijft op 9 januari 2015 dat romans niet bijdragen aan de redding van onze <u>onsterfelijke</u> <u>ziel</u>.</p>

6.2 Geest en ziel in het Christendom

Geest en ziel hebben in het Christendom doorgaans de volgende betekenis:

- Geest:
 - Intuïtie, geweten, godbewustzijn;
 - Levensadem.
- Ziel:
 - Gevoel, wil, verstand.

In de onderstaande tekst wordt beschreven hoe tegen de geest en de ziel in het Christendom wordt aangekeken (Wikipedia).

De ziel is de persoonlijkheid van de mens. De ziel maakt een persoon tot wat hij is, zijn karakter. De scheppingsformule houdt in dat **God** zijn levensademen (meervoud) in de mens blies, dit is de geest die God de mens gaf. Door het contact tussen lichaam en geest werd de ziel gevormd of geproduceerd. Met zijn geest heeft de mens contact met God. Dit is het wat de mens uniek maakt in de schepping. Dieren en planten hebben geen geest, en kunnen dus geen contact met God hebben, die Geest is. De ziel heeft het lichaam nodig om te zien, horen, ruiken, proeven en spreken; om tot kennis van de buitenwereld te komen. Omdat geest, ziel en lichaam van nature bij elkaar horen (voor de erfzonde bestond de dood niet) is doodgaan niet natuurlijk. De dood kwam door de scheiding tussen God en de mens. Deze dood begon in de geest, strekte zich uit tot de ziel, en bereikte uiteindelijk het lichaam. In de opstanding worden geest, ziel en lichaam weer één.

Commentaar

In deze tekst worden Griekse begrippen gebruikt om een Hebreeuwse tekst uit te leggen. Dit kan niet en leidt tot onzin.

Volgens de Bijbel is de geest, de ruach, de persoonlijkheid van de mens. Door de geest (neshamah) die God in de mensheid heeft geblazen werd de mens levend (ziel). Maar hier ontstaat niet de Griekse ziel van gevoel, wil en verstand. Ook dieren hebben een geest (neshamah) bijvoorbeeld Genesis 7:21. Enz.

Hier wordt een typisch Griekse analyse uitgevoerd. Haarfijn wordt vastgesteld hoe één en ander in elkaar zit. Echter de basis van de redenering, de begrippen geest en ziel, is volledig fout en dus is de analyse fout.

Conclusie

In het Christendom wordt van de begrippen: ruach (geest), neshamah (geest) en nephesh (ziel) alleen het begrip neshamah (levensadem) juist gebruikt. Verder wordt de Griekse betekenis van “ziel” gehanteerd. Van het denken en uitleggen van de Bijbel volgens de Hebreeuwse context is dus heel weinig over.

6.3 Begrippen geest en ziel in het Nieuwe Testament.

6.3.1 Ruach en Neshamah versus Pneuma

In het Nieuwe Testament wordt het Griekse woord pneuma gebruikt voor geest, maar dit Griekse woord heeft dan de Hebreeuwse betekenis van het woord ruach.

Voorbeeld 1:

Marcus 2:8:

En Jezus, Die meteen in Zijn geest onderkende dat zij zo bij zichzelf overlegden

Uitleg:

Het woord geest heeft hier de betekenis van ruach. Het gaat immers over het denken van Jezus, het doorzien van gedachtegangen.

Voorbeeld 2:

Het Griekse woord pneuma moet soms opgevat worden als het Hebreeuwse woord neshamah.

Mattheüs 27:50:

Jezus riep nogmaals met luide stem en gaf de geest.

Uitleg:

Het woord geest heeft hier de betekenis van neshamah. "De geest geven" betekent de laatste adem uitblazen. Deze uitdrukking wordt vele malen in de Bijbel gebruikt.

6.3.2 Nephesh versus Psychè

In het Nieuwe Testament wordt in de Griekse tekst het woord psychè gebruikt voor ziel, maar dit woord heeft dan niet de Griekse maar Hebreeuwse betekenis van het woord nephesh. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de teksten.

Voorbeeld 1

Marcus 8:37:

Of wat zal een mens geven als lofprijs voor zijn ziel?

Uitleg:

Het woord ziel heeft hier de betekenis van leven (nephesh); zie ook psalm 49:9.

Voorbeeld 2

Hebreeën 4:12,13:

.... dat het woord scherper is dan enig twee snijdend zwaard scheidend ziel en geest.

Uitleg:

Ziel heeft hier de Hebreeuwse betekenis van de zichtbare mens. Geest heeft hier de Hebreeuwse betekenis van ruach, het denken, beweegredenen, mentale gesteldheid. Het woord maakt dus scheiding tussen de zichtbare mens en de verborgen zaken van het hart. Dus iemand doet zich wel blij voor maar van binnen is hij depressief. Door het woord van God komt dit aan het licht.

6.4 Wat gebeurt er na het sterven

Hebreeuws	Grieks
<ul style="list-style-type: none">– Mensen die sterven gaan slapen in het stof (oude testament). Gelovigen nemen hun intrek bij Jezus in het paradijs. Op de Bazuinendag wanneer Jezus terug komt naar de aarde, ook wel de jongste dag genoemd, worden alle mensen weer levend.– De gelovigen in Jezus krijgen een nieuw en onvergankelijk lichaam (een geheel) en gaan naar het herstelde paradijs op de nieuwe aarde.– De ongelovigen worden geoordeeld door de Eeuwige. Veroordeelden gaan naar Gehenna, waar de worm niet sterft en het vuur niet dooft. Dit is de tweede dood.– Gehenna is niet het beeld van de Griekse hel, maar is een plaats van pijnlijke, onvermijdelijke en volledige vernietiging. Daar doodt de Eeuwige de zielen van de veroordeelden op de jongste dag.	<ul style="list-style-type: none">– Plato beschrijft dit als volgt. Het lichaam gaat dood, maar de onsterfelijke ziel leeft door en wel als volgt:<ul style="list-style-type: none">– De zielen van zeer slechte mensen worden eeuwig gekweld in de hel;– De zielen van zeer goede mensen zoals filosofen gaan direct naar de hemel;– De zielen van goede mensen gaan naar een volgend lichaam;– De ziel van een slecht mens gaat naar een apart deel van de hel waar reiniging plaats vindt door vuur. Daarna gaat deze ziel naar een volgend lichaam.

Conclusie

- Plato's beschrijving komt nauwkeurig overeen met de praktijken van de Rooms Katholieke kerk met uitzondering van de reïncarnatie leer. Heilig verklaarden gaan naar de hemel, eeuwige kwelling in de hel van ongelovigen en zuivering in een vagevuur van gelovigen die zonden hebben gedaan.
- De moderne mens en ook veel christenen kunnen zich goed vinden in het beeld van Plato van de onsterfelijke ziel (gevoel, wil en verstand) die naar de hemel gaat. De Bijbel zegt dat de ziel (ik) sterfelijk is tenzij de mens eeuwig leven heeft ontvangen.
- De angstwekkende gereformeerde hel vindt eerder zijn oorsprong in het denken van Plato dan in de Bijbel.

7. De Hebreeuwse versus de Griekse cultuur

7.1 De Eeuwige kennen

Hebreeuws	Grieks
<ul style="list-style-type: none">– In de Thora, de profeten, de geschriften en vooral door de Messias Jezus heeft God zich geopenbaard.– Ook door dromen, visioenen en profetieën kan de Eeuwige zich openbaren. Dergelijke openbaring moet altijd in overeenstemming zijn met de Bijbel.– Alleen door openbaring is de Eeuwige te kennen. Het gaat om geloof hechten aan de openbaring en er naar handelen. Het gaat in eerste instantie niet om gevoel en begrijpen.– Bij kennen gaat het om het hebben van een wederzijdse relatie. Deze relatie ontstaat door bekering van zonden en het doen van de wil van de Eeuwige zoals geopenbaard.	<ul style="list-style-type: none">– Kennen van God betekent: het volgens de juiste definities, formuleringen en logica beschrijven van God. Het gaat om begrijpen.– De kerkvaders hebben zich veel inspanning getroost om te komen tot een juiste geloofsbelijdenis volgens bovenstaande beschrijving.– Een relatie met God in de Hebreeuwse zin van het woord is in het Griekse denken onmogelijk.– Het enige wat je dan kunt doen is het brengen van offers om God gunstig te stemmen zodat je daar voordeel van hebt en om je te verzekeren van een goede positie in het “hiernamaals”.

Conclusie

- De Eeuwige is ver boven ons verstand verheven. Hem trachten te begrijpen door analyse is een onzinnige bezigheid.
- Door de Bijbel op een Griekse manier uit te leggen doen Christenen vaak dingen die een goed religieus gevoel geven door studie, analyse, trachten te begrijpen, offeren van tijd of geld, in de stilte gaan etc. Dit leidt niet tot een relatie met de Eeuwige.

7.2 Toekomstbeeld

Hebreeuws	Grieks
<p>Het denken is cyclisch. Een paar voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none">– De Bijbel begint met Adam die met God wandelt in het Paradijs. Dan ontwikkelt zich de geschiedenis met diepe dalen tot Openbaring 21 het einde van de tijd. Johannes ziet een nieuwe hemel en een nieuwe aarde en God woont bij de mensen.– Slavernij in Egypte, bevrijding en 40 jaar woestijn, eigen land, koning David, afval en zware zonde, slavernij in Babel.– Werken, misoogsten, landverkopen, armoede, tot het jubeljaar – 50ste jaar – waarin alle land weer terug gaat naar de oorspronkelijke eigenaar/ familie, werken enz.	<p>Het denken is lineair. Dat wil zeggen:</p> <ul style="list-style-type: none">– Door onderzoek, redeneren, definiëren en analyseren wordt een proces van ontwikkeling in gang gezet dat leidt tot vooruitgang.– Deze vooruitgang heeft betrekking op alle aspecten van de samenleving maar ook op het innerlijk van de mens.– Op den duur komt door ontwikkeling alles goed. Natuurlijk speelt de filosofie – wij zouden zeggen de wetenschap – hierin een leidende rol.

Conclusie:

- Het vooruitgangsgeloof - de mens wordt in de loop van de ontwikkeling van de geschiedenis door ervaring en nieuwe inzichten een beter mens - is een Griekse manier van denken.
- Ofschoon de wereld door de ogen van God door diepe dalen gaat, er komt altijd weer een betere tijd en uiteindelijk voor de mensen die Jezus volgen een nieuwe aarde, dat wil zeggen de mens die wederom geboren is ontvangt een nieuw lichaam en keert terug in het Paradijs.

7.3 Almachtig

Hebreeuws	Grieks
<ul style="list-style-type: none">– God de Eeuwige is almachtig, dat wil zeggen Hij is soeverein, altijd in staat uitredding te bieden, komt altijd Zijn beloften na. Hij is de Verhevene, de Liefderijke. Zou voor de Eeuwige iets te wonderlijk zijn?– Je kunt met God onderhandelen zoals Abraham en Mozes dat deden.– Bij de schepping heeft God een deel van Zijn macht aan de mensen afgestaan. Hij heeft ruimte gemaakt voor de mens.– De mens heeft de macht zijn leven in te richten zoals hij dat zelf wil. God kan echter altijd ingrijpen. God heeft de Thora en de Messias Jezus gegeven. De mens kan dus weten hoe God wil dat hij leeft.– God is een goede Vader die van zijn kinderen houdt, geduld heeft, wijs is, ze opvoedt, waarschuwt en als dat nodig is straft. Ook kan God van gedachten veranderen en je kunt met Hem onderhandelen.	<ul style="list-style-type: none">– God bestuurt alles. Hij is onbepert in kennis, mogelijkheden, macht en kracht. Nadruk ligt vooral op kracht zonder mededogen.– Zijn wil staat vast en kan niet veranderen. Je kunt met hem niet onderhandelen. Hij laat zich niet verbidden.– Almacht is hier in feite een filosofisch begrip dat in de strikte Griesfilosofische zin niet kan bestaan.– Kerkvaders hebben nagedacht over almacht op de Griesfilosofische manier:<ul style="list-style-type: none">– God is almachtig en alwetend;– Dit impliceert dat de mens zelf geen enkele macht heeft;– Als de mens kiest voor God dan is dit dus schijn, die macht heeft hij niet;– Want God heeft vooraf vastgesteld wie zich wel en niet zal bekeren: de leer van de uitverkiezing.– Alles is dus voorbeschikt. Echter deze conclusie leidde weer tot veel discussies over de eigen verantwoordelijkheid van de mens.

Conclusie:

- Door de Griesfilosofie van de kerkvaders is een totaal on-Bijbels Godsbeeld ontstaan dat ook in de Reformatie niet is losgelaten.

7.4 God en de duivel

Hebreeuws	Grieks
<ul style="list-style-type: none">– God de Eeuwige is de Almachtige. Hij bestuurt de hemelen en de aarde. Alles is in Zijn hand.– God wil dat de mens Hem vrijwillig en van harte dient. Alles is erop gericht dat te bereiken.– God toetst de harten om te achterhalen of de mens Hem volkomen toegewijd is. Zo nodig gebruikt hij hiervoor de duivel en boze geesten.– Als de mens Hem niet dient, is God toch in staat hem Zijn wil op te leggen (bijvoorbeeld Bileam).– De duivel en de boze geesten zijn ongehoorzaam aan God. Toch is God in staat om hen te dwingen Zijn wil uit te voeren voor Zijn plan. Voorbeelden: Job en mensen vrijmaken van boze geesten– Op de dag des oordeels zal de Eeuwige aan iedere ongehoorzaamheid een einde maken.	<ul style="list-style-type: none">– In het Griekse denken worden dingen graag tegenover elkaar gezet. Het leidt tot zwart – wit denken. Dit denken is ook in de christelijke theologie verzeild geraakt.– God staat tegenover de duivel. God bewerkt het goede en de duivel het kwade.– God en de duivel zijn in een titanen strijd verwickeld. Hiervan zien wij op aarde alle gevolgen.– Alle ellende en narigheid komen rechtstreeks van de duivel en alle goede en aangename dingen zijn van God.– Consequentie van deze benadering is de leer dat God niet straft. Immers straf betekent ellende en narigheid en die zijn van de duivel en niet van God.– Deze wijze van denken leidt ook tot de vraag: als God goed is en almachtig waarom doet Hij dan niets aan de ellende in de wereld.

Conclusie:

- Door het Griekse dualistische denken heeft het Christendom geen antwoorden meer op vragen van de wereld over goed en kwaad. Het antwoord bijvoorbeeld op de vraag naar het waarom van de Holocaust staat buitengewoon helder verwoord in Deuteronomium 28 bij de zegen en de vloek. Echter in dit antwoord is geen ruimte voor dualisme tussen God en de duivel en sluit daarom niet aan bij het Griekse Christelijke denken.

7.5 Tijden en plaatsen

<p>Hebreeuws</p> <p>Vastgezette tijden</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vastgezette tijden zijn door de Eeuwige ingesteld en zijn aan Hem gewijde dagen. Datum, duur en invulling van deze tijden zijn nauwkeurig in de Thora vastgesteld. Jezus en de apostelen hielden deze tijden / feesten. Deze tijden zijn: <ul style="list-style-type: none"> – Sabbatsjaar – Jubeljaar – Nieuwe maan feesten – De feesten van de Eeuwige – De feesten van de Eeuwige (Numeri 23) zijn: <ul style="list-style-type: none"> – Sjabbat – De voorjaarsfeesten: Pesach, Feest van de Ongezuurde Broden, Pinksterfeest – De Najaarsfeesten: Feest van de Bazuinen, de Grote Verzoendag, Loofhuttenfeest, de Laatste Grote Dag. – Deze feesten beelden perfect het heilsplan van de Eeuwige af met de mensheid. De voorjaarsfeesten hebben betrekking op de eerste komst van Jezus de Messias; de najaarsfeesten gaan over Zijn de tweede komst. <p>Heilige plaatsen</p> <ul style="list-style-type: none"> – Heilige plaatsen kent de Bijbel niet behalve de tabernakel, de tempel in Jeruzalem en de berg Horeb. 	<p>Grieks</p> <p>Christelijke dagen</p> <ul style="list-style-type: none"> – In het Griekse denken zijn tijden niet heilig. De door de Eeuwige gegeven vaste tijden werden gemakkelijk vervangen door andere dagen. Deze dagen hebben vaak een heidense oorsprong. Deze dagen zijn: <ul style="list-style-type: none"> – Zondag (oorspronkelijk een dag gewijd aan de onoverwinnelijke zon); – Algemene Christelijke feesten: Paasfeest (wordt gevierd op de dag van de godin Astarte), Hemelvaartsdag, Pinksterfeest, Kerstfeest (wordt gevierd op de dag van de god Mitras); – Bijzondere feestdagen zoals die van de Rooms Katholieke kerk: aller heiligen, aller zielen, naamdagen van heiligen, enz. – De diepste reden om af te wijken van de door de Eeuwige vastgezette tijden is een diepe haat tegenover de Joden. In 150 na Chr. werd het paasfeest al gevierd. Polycarpus, een leerling van de apostel Johannes, heeft tevergeefs geprobeerd om dit feest af te schaffen en weer terug te gaan naar Pesach en het Feest van de Ongezuurde Broden. <p>Heilige Plaatsen</p> <ul style="list-style-type: none"> – Heilige plaatsen zijn er in overvloed: kerken, kathedralen en plaatsen waar Maria of een heilige is verschenen, het Heilige land, etc.
---	---

Opmerking:

- Waar haalt de Christenheid het lef vandaan om de door God vastgezette tijden niet te houden en daarvoor in de plaats een eigen heidense tijdsindeling te hanteren.
- In Daniël 7:25 wordt beschreven dat Daniël een visioen kreeg waarin hem duidelijk werd gemaakt dat er een koning zou komen die de door de Eeuwige vastgezette tijden en de Thora terzijde zou stellen. Dit is gebeurd onder de regering van Constantijn de Grote (ongeveer 325 na Chr.).

7.6 Gelijkheid versus hiërarchie

Hebreeuws	Grieks
<ul style="list-style-type: none">– Er is geen hiërarchie tussen mensen. Iedereen is voor God gelijk: mannen en vrouwen, rijken en armen, Joden en Grieken, enz.– Wel zijn er mensen met verschillende functies zoals priesters, levieten, mensen uit het volk, profeten, leraren, herders enz. Echter dit onderscheid heeft geen betekenis in hiërarchische zin.– De enige hiërarchie die de Bijbel kent is: eerst komt God de Allerhoogste, dan Jezus en daarna de mensen.– Het Hebreeuwse principe van genoegdoening betekent: het volmaakte bedekt het onvolmaakte. Vandaar dat Jezus het volmaakte lam van God wordt genoemd die de zonden der wereld wegneemt.	<ul style="list-style-type: none">– De Griekse maatschappij en het leger waren sterk hiërarchisch van aard. Ook Plato dacht strikt hiërarchisch. Filosofen staan boven aan, dan priesters en daarna het gewone volk en uiteindelijk vrouwen.– Er is een overwaardering voor intellectuele en geestelijke arbeid. Werk met de handen, de ambachtsman wordt ondergewaardeerd.– Belangrijk is het positioneel denken. Dat wil zeggen het denken vanuit de vraag waar iemand in de hiërarchie staat.– Verschillen in hiërarchie worden tot uitdrukking gebracht in verschil in kleding.– Een consequentie van dit hiërarchisch denken is dat een mens niet iets met een godheid in orde kan maken. Schuld bij een godheid kan alleen door een andere godheid vereffend worden. Vandaar dat Jezus in het Griekse denken wel gelijk aan God moest zijn.

Consequenties

Ongeveer 200 jaar na Chr. hebben kerkvaders de hiërarchische indeling van de Griekse maatschappij en het leger toegepast op de kerk. Al snel ontstonden in de vroege kerk hiërarchieën als:

- Paus
- Bisschop
- Priester
- Diaken
- Leek

Ook al heel vroeg in de geschiedenis van de kerk mochten de leken de Bijbel niet lezen en uitleggen. Dat was iets waarvoor je minimaal priester moest zijn.

In de meeste christelijke kerken bestaat er een dergelijke hiërarchie. Hierbij is de lager geplaatste gehoorzaamheid verschuldigd aan de hoger geplaatste. Zelfs een kleine ongehoorzaamheid kon vroeger allerlei verstrekende gevolgen hebben zoals excommunicatie en de dood.

De praktijk van de kerkelijke hiërarchie leidt ertoe dat gelovigen geen verantwoording aan God of Jezus afleggen, maar aan de oudste, de voorganger, de priester, de bisschop of de paus. Deze zullen al snel gaan functioneren als middelaars tussen God en de mens.

Voorbeeld

Hebreeën 13:17

Gehoorzaam uw voorgangers en wees hun onderdanig, want zij waken over uw zielen omdat zij rekenschap moeten afleggen, opdat zij dat mogen doen met vreugde en niet al zuchtend. Dat heeft immers voor u geen nut.

De term voorganger heeft niets te maken met zijn positie in een hiërarchie, maar betekent iemand die een voorbeeld is wat betreft een heilige levenswandel en daarom navolging verdient.

Hebreeuws <ul style="list-style-type: none">– Gehoorzaam en onderdanig wijst op een zachtmoedige houding. Je gehoorzaamt niet omdat het bij de hiërarchie hoort, maar omdat het past bij de gesteldheid van je hart.	Grieks <ul style="list-style-type: none">– De voorganger is de baas. Hij zegt wat er moet gebeuren en de gemeenteleden zijn hem gehoorzaamheid verschuldigd. Zij moeten zich bij de voorganger verantwoorden.
---	--

8. Slot

In de voorgaande hoofdstukken heb ik in vogelvlucht het verschil tussen Hebreeuws en Grieks denken proberen uit te leggen, althans wat ik er zelf van heb begrepen. Alle onderwerpen die langs zijn gekomen verdienen het om verder uitgewerkt te worden. Natuurlijk moeten er veel meer voorbeelden komen van juiste uitleg van teksten in de Hebreeuwse context. Er zijn er duizenden die dat verdienen omdat ze gemakkelijk verkeerd kunnen worden begrepen.

Mij is echter heel duidelijk geworden dat, indien je de omschakeling weet te maken naar de denkwereld van de Hebreeuwse schrijvers, de Bijbel nog meer een briljant en consistent boek is. Passages die voor mij eerst een aaneenrijging leken te zijn van willekeurige zaken die ik niet kon begrijpen, blijken nu een logische samenhang te hebben.

Moeilijkheid voor ons westerse Christenen is dat wij gemakkelijk in denominaties denken. Iedere denominatie heeft wel iets van de Hebreeuwse en iets van de Griekse cultuur en denkwereld. Vooral de Rooms Katholieke kerk en in navolging daarvan de Reformatorische en Evangelische kerken hebben het evangelie in een Griekse wereld geplaatst. Laten wij daar uit trekken.

Heel veel joden uit alle delen van de wereld maken aliyah, gaan terug naar Israël. Laten ook wij aliyah gaan maken, dat wil zeggen terug gaan naar onze Hebreeuwse wortels van het Christendom. Dat zal niet mee vallen. Je moet vaak een hele oude denk- en belevingswereld achter laten. Maar het loont de moeite. Ik ben er van overtuigd dat de groeiende aandacht voor het terug gaan naar Hebreeuwse wortels een werk van de heilige Geest is.